

Na osnovu člana 82 stav 1 tačka 2 i člana 91 stav 1 Ustava Crne Gore, Skupština Crne Gore 25. saziva, na Šestoj sednici prvog redovnog (proljećnjeg) zasijedanja u 2016. godini, dana 22. jula 2016. godine donijela je

ZAKON

O SUDSKIM VJEŠTACIMA

(Objavljen u "Sl. listu CG", br. 54 od 15. avgusta 2016)

I. OSNOVNE ODREDBE

Član 1

Ovim zakonom uređuju se uslovi za vršenje vještačenja, postupak postavljenja i razrješenja sudskih vještaka (u daljem tekstu: vještak), odnosno upis pravnih lica u registar pravnih lica za vršenje vještačenja, prava i dužnosti vještaka, kao i druga pitanja od značaja za njihov rad.

Član 2

Vještačenjem, u smislu ovog zakona, smatraju se stručne aktivnosti čijim se vršenjem, uz korišćenje naučnih, tehničkih i drugih dostignuća, sudu, državnom tužilaštvu, odnosno drugom organu koji vodi postupak, pružaju potrebna stručna znanja koja se koriste prilikom utvrđivanja, ocjene ili razjašnjenja pravno relevantnih činjenica.

Član 3

Vještačenje vrše fizička i pravna lica koja ispunjavaju uslove propisane ovim zakonom, naučne i stručne ustanove i drugi organi u okviru kojih se može vršiti vještačenje. Izuzetno, ukoliko nema vještaka odgovarajuće struke ili postoje drugi opravdani razlozi zbog kojih vještaci postavljeni u skladu sa ovim zakonom ne mogu vršiti vještačenje u konkretnom predmetu, vještačenje može vršiti i vještak ili pravno lice iz druge države, koji u skladu sa zakonom te države ispunjavaju uslove za vršenje vještačenja.

Član 4

Vještak je dužan da se odazove pozivu suda, državnog tužilaštva ili drugog organa koji vodi postupak i da u određenom roku da svoj nalaz i mišljenje. Vještak je dužan da vrši vještačenje savjesno, nepristrasno i u skladu sa pravilima nauke ili vještine.

Član 5

Izrazi koji se u ovom zakonu koriste za fizička lica u muškom rodu podrazumijevaju iste izraze u ženskom rodu.

II. USLOVI ZA VRŠENJE VJEŠTAČENJA

Član 6

Fizičko lice može biti postavljeno za vještaka ako pored opštih uslova za rad u državnim organima, ispunjava i sljedeće posebne uslove, i to da:

- ima visoko obrazovanje, VIII-nivo kvalifikacije obrazovanja;
- ima najmanje pet godina radnog iskustva u struci; i
- posjeduje stručno znanje i praktična iskustva za određenu oblast vještačenja.

Izuzetno od stava 1 alineja 1 ovog člana, za vještaka se može postaviti i lice koje ima najmanje srednje obrazovanje i 10 godina radnog iskustva u struci, ukoliko nema dovoljan broj vještaka za određenu oblast.

Stručno znanje i praktična iskustva za određenu oblast vještačenja dokazuju se ostvarenim rezultatima u struci, kao i mišljenjima ili preporukama sudova, državnih tužilaštava ili drugih organa.

Član 7

Pravno lice može vršiti vještačenje ako ispunjava sljedeće uslove, i to da:

- je upisano u Centralni registar privrednih subjekata za vještačenje za odgovarajuću oblast; i
- ima zaposlenog vještaka koji je postavljen u skladu sa ovim zakonom.

Član 8

Naučne i stručne ustanove (fakulteti, instituti i sl.) i drugi organi u okviru kojih se može vršiti vještačenje, vještačenje vrše na način što određuju jednog ili više stručnjaka odgovarajuće specijalnosti ili obrazuju komisije ili odbore sastavljene od naučnih i stručnih radnika koji su zaposleni kod njih koji će izvršiti vještačenje.

III. POSTAVLJENJE I RAZRJEŠENJE VJEŠTAKA I UPIS PRAVNIH LICA ZA VRŠENJE VJEŠTAČENJA

Član 9

Vještaka postavlja i razrješava Komisija za vještake (u daljem tekstu: Komisija), koju obrazuje ministar nadležan za poslove pravosuđa (u daljem tekstu: ministar pravde).

Komisiju čini pet članova, i to:

- jedan član iz reda sudija;
- jedan član iz reda državnih tužilaca;
- dva člana iz reda sudskih vještaka; i
- jedan član iz organa državne uprave nadležnog za poslove pravosuđa (u daljem tekstu: Ministarstvo).

Predsjednik Komisije imenuje se iz reda sudija ili državnih tužilaca.

Član Komisije iz reda sudija imenuje se na predlog Opšte sjednice Vrhovnog suda Crne Gore (u daljem tekstu: Vrhovni sud), član iz reda državnih tužilaca na predlog sjednice Vrhovnog državnog tužilaštva, članovi iz reda sudskih vještaka na predlog Udruženja sudskih vještaka, a član iz Ministarstva na predlog ministra pravde.

Komisija se imenuje na vrijeme od četiri godine.

Stručne i administrativne poslove za potrebe Komisije vrši Ministarstvo.

Komisija donosi Poslovník o radu.

Član 10

Članu Komisije prestaje članstvo u Komisiji prije isteka vremena na koje je imenovan, ako to sam zatraži ili mu prestane funkcija, odnosno radni odnos ili članstvo na osnovu kojih je imenovan u Komisiju.

U slučaju prestanka mandata članu Komisije prije isteka vremena na koje je Komisija imenovana, novog člana Komisije imenuje ministar pravde, iz reda onih iz kojih je biran član kojem je pretao mandat, na period do kraja trajanja mandata Komisije.

Prestanak članstva u Komisiji konstatuje ministar pravde.

Član 11

Potrebu za vještacima za određenu oblast vještačenja predsjednici sudova, rukovodioci državnih tužilaštava i starješine organa koji vode postupak dostavljaju Ministarstvu.

O iskazanim potrebama iz stava 1 ovog člana, Ministarstvo obavještava Komisiju, koja utvrđuje opravdanost potrebe za vještacima za određenu oblast.

Član 12

Ministarstvo objavljuje poziv za postavljenje vještaka za određenu oblast vještačenja u jednom od štampanih medija u Crnoj Gori i na svojoj internet stranici.

Prijavu na poziv iz stava 1 ovog člana, sa dokazima o ispunjavanju uslova iz člana 6 ovog zakona, kandidati za vještaka podnose Ministarstvu.

U prijavi iz stava 1 ovog člana navode se: ime, prezime, datum i mjesto rođenja i zvanje kandidata za vještaka, kao i podaci o radnom iskustvu i oblast vještačenja.

Član 13

Stručno znanje i praktična iskustva za određenu oblast vještačenja za lica koja se prvi put postavljaju za vještaka utvrđuju se provjerom koju vrši stručni tim sastavljen od najmanje dva vještaka odgovarajuće struke, najmanje jednog sudije i jednog državnog tužioca.

Stručni tim iz stava 1 ovog člana obrazuje Komisija.

Član stručnog tima iz reda sudija imenuje se na predlog Opšte sjednice Vrhovnog suda, član iz reda državnih tužilaca na predlog sjednice Vrhovnog državnog tužilaštva, a članovi iz reda sudskih vještaka na predlog Udruženja sudskih vještaka.

Način i program provjere iz stava 1 ovog člana propisuje Ministarstvo, uz prethodno pribavljeno mišljenje Udruženja sudskih vještaka.

Član 14

Stručno znanje i praktična iskustva za određenu oblast vještačenja za kandidate koji se ponovo postavljaju za vještake utvrđuje Komisija pribavljanjem mišljenja o njihovom stručnom radu od suda, državnog tužilaštva, odnosno drugog organa koji vodi postupak, čije je sjedište u mjestu prebivališta vještaka, kao i mišljenja od Udruženja sudskih vještaka.

Član 15

Troškove provjere stručnog znanja i praktičnih iskustava u skladu sa članom 13 ovog zakona snosi kandidat za vještaka.

Troškovi iz stava 1 ovog člana iznose 90% prosječne neto zarade u Crnoj Gori u prvom mjesecu

kalendarske godine u kojoj se vrši provjera stručnog znanja i praktičnih iskustava.

Član 16

Komisija i stručni tim iz člana 13 ovog zakona imaju pravo na naknadu za rad u visini od 50% prosječne bruto zarade u Crnoj Gori koja se isplaćuje u neto iznosu za mjesec u kojem je izvršena provjera stručnog znanja i praktičnih iskustava.

Član 17

Vještak se postavlja na vrijeme od šest godina i može biti ponovo postavljen.

Član 18

Rješenje o postavljenju vještaka donosi Komisija.

Rješenje iz stava 1 ovog člana sadrži: ime, prezime, datum i mjesto rođenja i zvanje vještaka i oblast vještačenja za koju se postavlja.

Protiv rješenja Komisije kojim se odbija postavljenje vještaka, može se pokrenuti upravni spor.

Član 19

Rješenje o postavljenju vještaka dostavlja se vještaku i Ministarstvu i objavljuje se u "Službenom listu Crne Gore".

Član 20

Postavljeni vještak upisuje se u registar sudskih vještaka.

Član 21

Vještak polaže zakletvu pred ministrom pravde, najkasnije u roku od 15 dana od dana postavljenja.

Tekst zakletve glasi: "Zaklinjem se da ću vještačiti savjesno i nepristrasno, po svom najboljem znanju i da ću tačno i potpuno iznositi svoje nalaze i mišljenja".

Član 22

Vještak ima pečat okruglog oblika, prečnika 32 mm, koji sadrži: ime i prezime vještaka, prebivalište i oblast vještačenja.

Otisak pečata i svojeručni potpis vještak deponuje u Ministarstvu.

Vještak je dužan da pečat čuva sa posebnom pažnjom, a u slučaju njegovog gubitka dužan je da odmah obavijesti Ministarstvo i da ga oglasi nevažećim u "Službenom listu Crne Gore".

Član 23

Vještak ima legitimaciju koju izdaje Ministarstvo.

Troškove za izradu legitimacije snosi vještak.

Sadržaj i obrazac legitimacije iz stava 1 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Član 24

Upis pravnog lica koje ispunjava uslove iz člana 7 ovog zakona u registar pravnih lica za vršenje vještačenja vrši se po prijavi tog pravnog lica.

Prijava iz stava 1 ovog člana, sa dokazima o ispunjavanju uslova iz člana 7 ovog zakona, podnosi se Ministarstvu.

Ispunjenost uslova iz člana 7 ovog zakona, utvrđuje Komisija i o upisu pravnog lica u registar pravnih lica za vršenje vještačenja donosi rješenje.

Rješenje iz stava 3 ovog člana dostavlja se podnosiocu prijave iz stava 1 ovog člana i Ministarstvu i objavljuje se u "Službenom listu Crne Gore".

Protiv rješenja kojim se odbija prijava za upis u registar pravnih lica za vršenje vještačenja može se pokrenuti upravni spor.

Član 25

Registar sudskih vještaka i registar pravnih lica za vršenje vještačenja vodi Ministarstvo.

U registar sudskih vještaka unose se lični podaci o vještacima (ime i prezime, datum i mjesto rođenja), zvanje i oblast vještačenja, a u registar pravnih lica za vršenje vještačenja unose se podaci iz Centralnog registra privrednih subjekata, kao i lični i drugi podaci o vještaku koji je zaposlen u tom pravnom licu.

Lični podaci koji se unose u registre iz stava 2 ovog člana vode se u skladu sa zakonom kojim se uređuje zaštita podataka o ličnosti.

Bliži sadržaj, obrazac i način vođenja registara iz stava 2 ovog člana, propisuje Ministarstvo.

Član 26

Spisak vještaka i pravnih lica za vršenje vještačenja, na osnovu registra vještaka i registra pravnih lica za vršenje vještačenja, Ministarstvo dostavlja sudu, državnom tužilaštvu, odnosno drugom organu koji vodi postupak .

Spisak iz stava 1 ovog člana sadrži ime, prezime i adresu vještaka, odnosno naziv i sjedište pravnog lica, kontakt telefon i oblast vještačenja.

Član 27

O promjeni podataka iz člana 26 stav 2 ovog zakona vještak, odnosno pravno lice za vršenje vještačenja, dužni su da obavijeste Ministarstvo, sud, državno tužilaštvo i drugi organ koji vodi postupak na čijem području imaju prebivalište, odnosno sjedište.

Član 28

Za vještačenje u pojedinom predmetu sud, državno tužilaštvo, odnosno drugi organ koji vodi postupak, po pravilu, određuje vještaka, koji ima prebivalište na području tog suda, državnog tužilaštva, odnosno drugog organa koji vodi postupak, vodeći računa da vještaci iz iste oblasti budu ravnomjerno angažovani.

Član 29

Sud, državno tužilaštvo, odnosno drugi organ koji vodi postupak dužni su da prate rad vještaka i vode evidenciju o obavljenim vještačenjima i isplaćenim nagradama za rad.

Član 30

Vještak ne može vršiti vještačenje ako je protiv njega donesena naredba o sprovođenju istrage, podignuta optužnica ili optužni predlog za krivično djelo koje ga čini nedostojnim za vršenje vještačenja, dok traje krivični postupak.

O razlozima iz stava 1 ovog člana sud, odnosno državno tužilaštvo pred kojim se vodi krivični postupak, bez odlaganja, obavještava Ministarstvo.

O ishodu pravosnažno okončanog postupka iz stava 1 ovog člana, sud obavještava Ministarstvo.

Član 31

Vještak će se razriješiti, ako:

- to sam zatraži;
- prestane da ispunjava uslove za vršenje vještačenja;
- je osuđen na kaznu zatvora ili je oglašen krivim za djelo koje ga čini nedostojnim za vršenje vještačenja;
- mu je izrečena mjera bezbjednosti zabrane obavljanja djelatnosti u oblasti u kojoj je stekao zvanje vještaka;
- mu je na osnovu sudske odluke oduzeta ili ograničena poslovna sposobnost;
- je utvrđeno da je kod vještaka došlo do gubitka radne sposobnosti, u skladu sa zakonom; i
- neuredno ili nestručno vrši povjereno vještačenje.

Smatra se da vještak neuredno vrši vještačenje ako neopravdano odbija da vještači, ne odaziva se na pozive suda, državnog tužilaštva, odnosno drugog organa koji vodi postupak, ne obavi vještačenje u roku koji je određen, kao i u drugim slučajevima propisanim ovim zakonom. Smatra se da vještak nestručno vrši vještačenje ako daje nepotpune, nejasne, protivrječne ili netačne nalaze, kao i ako daje mišljenje koje ne odgovara profesionalnim standardima u oblasti vještačenja.

Član 32

Predlog za razrješenje vještaka mogu podnijeti predsjednik suda, rukovodilac državnog tužilaštva, starješina drugog organa koji vodi postupak, sudija i državni tužilac u čijem predmetu je postupao vještak.

Predlog iz stava 1 ovog člana podnosi se Komisiji i mora biti obrazložen.

U postupku iz stava 1 ovog člana Komisija može, radi ocjene stručnosti vještaka protiv koga je pokrenut postupak za razrješenje, obrazovati stručnu komisiju od tri člana iz reda postavljenih vještaka u oblasti u kojoj vještak vještači.

U postupku iz stava 1 ovog člana, vještak ima pravo da se izjasni o činjenicama i okolnostima na kojima se zasniva predlog za razrješenje, kao i pravo na branioca.

Član 33

Rješenje o razrješenju vještaka donosi Komisija.

Protiv rješenja iz stava 1 ovog člana može se pokrenuti upravni spor.

Pravosnažno rješenje o razrješenju vještaka dostavlja se vještaku i Ministarstvu i objavljuje se u "Službenom listu Crne Gore".

Član 34

Ako se utvrdi da prilikom postavljenja vještak nije ispunjavao uslove za vršenje vještačenja, rješenje o postavljenju vještaka će se poništiti.

Član 35

Vještak se briše iz registra sudskih vještaka na osnovu rješenja o razrješenju i rješenja o poništenju rješenja o postavljenju vještaka i ako nakon isteka vremena na koje je postavljen za vještaka ne bude ponovo postavljen.

Član 36

Pravno lice briše se iz registra pravnih lica za vršenje vještačenja na osnovu rješenja o brisanju iz Centralnog registra privrednih subjekata ili ako prestane da ispunjava uslove za vršenje vještačenja propisane ovim zakonom.

O razlozima iz stava 1 ovog člana odgovorno lice u tom pravnom licu dužno je da obavijesti Komisiju.

U slučaju prestanka radnog odnosa vještaka u pravnom licu za vršenje vještačenja, Komisiju je dužan da o tome obavijesti i vještak.

Izuzetno, u slučaju saznanja Komisije o razlozima iz stava 1 ovog člana, brisanje pravnih lica iz registra pravnih lica za vršenje vještačenja može se izvršiti i po službenoj dužnosti.

Član 37

Rješenje o brisanju pravnog lica iz registra pravnih lica za vršenje vještačenja donosi Komisija. Protiv rješenja iz stava 1 ovog člana može se pokrenuti upravni spor.

Pravosnažno rješenje iz stava 1 ovog člana, dostavlja se pravnom licu i Ministarstvu i objavljuje se u "Službenom listu Crne Gore".

IV. PRAVA I DUŽNOSTI VJEŠTAKA

Član 38

Vještak je dužan da se pridržava rokova određenih aktom suda, državnog tužilaštva, odnosno drugog organa koji vodi postupak, kojim mu je vještačenje povjereno.

Ako vještak iz objektivnih razloga ne može da završi vještačenje u određenom roku, dužan je da, najkasnije osam dana prije isteka roka, podnese sudu, državnom tužilaštvu, odnosno drugom organu koji vodi postupak obavještenje o razlozima zbog kojih nije u mogućnosti da završi vještačenje i kratak prikaz rezultata do tada obavljenih radnji.

Nakon prijema obavještenja iz stava 2 ovog člana, sud, državno tužilaštvo, odnosno drugi organ koji vodi postupak će odrediti novi rok u kojem vještačenje mora biti završeno ili vještačenje povjeriti drugom vještaku.

Član 39

U slučaju složenijih vještačenja, u kojima je određen duži rok za vještačenje, vještak je dužan da podnosi sudu, državnom tužilaštvu, odnosno drugom organu koji vodi postupak kratak izvještaj o rezultatima izvršenih radnji, jednom mjesečno.

Ukoliko vještak ne postupi na način iz stava 1 ovog člana smatraće se da neuredno vrši vještačenje.

Član 40

Vještak je dužan da sa podacima o ličnosti do kojih je došao prilikom vršenja vještačenja postupa u skladu sa zakonom kojim se uređuje zaštita podataka o ličnosti, a sa podacima koji predstavljaju tajne podatke, u skladu sa zakonom kojim se uređuje tajnost podataka.

Član 41

Vještak ima pravo i obavezu na stručno usavršavanje.

Stručno usavršavanje vještaka mogu organizovati Udruženje sudskih vještaka i druga stručna udruženja i institucije.

Opšti program stručnog usavršavanja vještaka utvrđuje Komisija, po prethodno pribavljenom mišljenju Ministarstva.

Na osnovu programa iz stava 3 ovog člana, organizator iz stava 2 ovog člana donosi posebne programe stručnog usavršavanja.

Troškove stručnog usavršavanja snosi vještak.

Član 42

Za izvršeno vještačenje vještak ima pravo na nagradu za rad i naknadu troškova u vezi sa vještačenjem.

Visina i način isplate troškova iz stava 1 ovog člana, uređuju se propisom Vlade Crne Gore.

Član 43

Visina nagrade za rad vještaka određuje se prema obimu i složenosti predmeta, a utvrđuje se prema broju bodova u skladu sa ovim zakonom.

Vrijednost jednog boda iznosi 5,50 eura.

Član 44

Za pojedine radnje vještačenja vještaku se određuje visina nagrade za rad, i to za:

- razmatranje predmeta — 3 boda;
- pripremu i pristup vještaka raspravi, davanje ili odbranu nalaza pred sudom, državnim tužilaštvom, odnosno drugim organom koji vodi postupak 5 bodova;
- pristup vještaka raspravi koja se ne održi 2 boda;
- rad na terenu — 2 boda/na sat;
- izradu nalaza i mišljenja — 2 boda/na sat.

U posebno složenim predmetima visina nagrade iz stava 1 ovog člana može se povećati do 100%.

Član 45

Za rad noću, nedjeljom i praznikom visina nagrade za rad na terenu uvećava se za 50%.

Za rad po izuzetno nepovoljnim vremenskim prilikama na otvorenom prostoru i slično, iznos nagrade za rad na terenu uvećava se za 100%.

Član 46

Na određivanje nagrade za rad stručnom licu koje u sudskom, odnosno drugom postupku daje stručno objašnjenje shodno se primjenjuju odredbe čl. 43 i 44 ovog zakona.

Član 47

Sud, državno tužilaštvo, odnosno drugi organ koji vodi postupak određuje visinu nagrade za rad za vještačenje pravnom licu za vršenje vještačenja, naučnim i stručnim ustanovama i drugim organima u okviru kojih se može vršiti vještačenje, u skladu sa odredbama ovog zakona, ukoliko sa njima ne zaključi poseban ugovor.

Član 48

Visina nagrade za rad i naknade troškova iz čl. 42 i 47 određuje se rješenjem suda, državnog tužilaštva, odnosno drugog organa koji vodi postupak.

V. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 49

Podzakonski akti za sprovođenje ovog zakona donijeće se u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Do donošenja propisa iz stava 1 ovog člana, primjenjivaće se podzakonski akti donešeni na osnovu Zakona o sudskim vještacima ("Službeni list RCG", broj 79/04), ukoliko nijesu u suprotnosti sa ovim zakonom.

Član 50

Vještaci koji su postavljeni u skladu sa Zakonom o sudskim vještacima ("Službeni list RCG", broj 79/04) nastavljaју sa radom do isteka vremena na koje su postavljeni.

Član 51

Postupci postavljenja i razrješenja vještaka koji su započeti prije stupanja na snagu ovog zakona, okončaćе se po zakonu po kojem su započeti.

Član 52

Pravna lica upisana u registar pravnih lica za vršenje vještačenja u skladu sa Zakonom o sudskim vještacima ("Službeni list RCG", broj 79/04), dužna su da prijavu za upis u registar pravnih lica za vršenje vještačenja, u skladu sa ovim zakonom, podnesu u roku od 30 dana od dana donošenja podzakonskog akta iz člana 25 ovog zakona.

Ako pravna lica iz stava 1 ovog člana ne podnesu prijavu u propisanom roku, brišu se iz registra pravnih lica za vršenje vještačenja.

Član 53

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o sudskim vještacima ("Službeni list RCG", broj 79/04).

Član 54

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

Broj: 23-1/15-18/9

EPA 952 XXV

Podgorica, 22. jul 2016. godine

Skupština Crne Gore 25. saziva

Predsjednik, Darko Pajović, s.r.